

Попко С. В., курсант 3-го курсу
факультету підготовки фахівців для
підрозділів стратегічних розслідувань
Науковий керівник – Неклеса О. В.,
викладач кафедри фінансових
та стратегічних розслідувань
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Для ефективного управління сучасними українськими підприємствами, залученими в процеси сучасної нестабільної економіки, важлива наявність актуальних науково-методологічних підходів до забезпечення стійкої та надійної економічної безпеки. Поточний стан економіки сприяє регулярному виникненню економічних криз, це свідчить про те, що розробка прийомів оцінки загроз і механізмів підвищення економічної безпеки бізнесу та підприємницької діяльності набуває особливої актуальності. Вивчення публікацій, присвячених забезпеченню економічної безпеки підприємств, дає можливість стверджувати, що більшість матеріалів відображає відсутність єдиного підходу до визначення сутності та важливості економічної безпеки.

Активізація досліджень проблем економічної безпеки визначила розвиток декількох підходів, серед яких можна виділити: системний, нормативно-правовий, функціональний та синергетичний.

Системний підхід до дослідження економічної безпеки пов'язаний з вивченням всіх господарських процесів підприємства з позиції теорії динамічних систем. У цій теорії безпека розглядається як властивість, стан підприємства, зумовлений взаємодією системи і мікро-, макросередовища функціонування.

Нормативно-правовий підхід спирається на законодавчі акти у сфері економічної безпеки. Основу правової бази під час розробки системи економічної безпеки підприємства становлять: Закон України «Про Бюро економічної безпеки» від 28 січня 2021 року, наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України» від 29 жовтня 2013 року, а також інші нормативно-правові акти, спрямовані на захист підприємств, їх економічну безпеку. Ці документи містять концептуальні ідеї безпеки, основні терміни та їх визначення.

Функціональний підхід до економічної безпеки передбачає наявність прямої залежності між ступенем впливу будь-якого фактора на діяльність підприємства і наслідком від цього впливу, що виявляється як зміна

становища підприємства.

Проблема економічної безпеки підприємств знайшла відображення і в синергетиці, де безпека суб'єкта господарювання визначається як динамічно стійкий стан щодо несприятливих впливів, діяльність щодо захисту від внутрішніх і зовнішніх загроз, а також забезпечення дієвих зовнішніх і внутрішніх умов його існування, які гарантують його стабільний розвиток. Згідно з таким трактуванням економічну безпеку підприємства визначає вплив зовнішнього середовища, яка в умовах ринку постійно змінюється, ніколи не залишається стабільною, до того ж у сучасних умовах національної економіки.

Цей підхід поширений у публікаціях вітчизняних вчених-економістів, які розглядають зміст категорії економічної безпеки підприємства з позицій істотного впливу зовнішнього середовища і способів захисту від його ж негативного впливу.

Наявність загроз стабільному функціонуванню підприємства зумовлює необхідність застосування відповідних методологічних прийомів дослідження економічної безпеки підприємства [1].

У своєму дослідженні ми дотримуємося першого підходу, спрямованого на ідентифікацію, оцінку та управління ризиками і загрозами економічної безпеки підприємства, оскільки, на нашу думку, тільки своєчасне і навіть випереджаюче управління ризиками дозволить підприємству мінімізувати їх вплив на економічну безпеку.

В теорії економічної безпеки розглядаються такі загрози і їх класифікації:

- за сферами виникнення (внутрішні та зовнішні);
- за об'єктом посягання (майно, інформація, технології);
- за природою виникнення (правові, економічні, природні, екологічні);
- за величиною втрат або збитку (помірні, значні і катастрофічні);
- за віддаленістю в часі (близькі, далекі).

Результатом проведення моніторингу та оцінки економічної безпеки підприємства є вибір відповідного умовам, що склалися, напряму нейтралізації загроз [2, с. 213].

Отже, економічна безпека підприємства має специфічні особливості. Її забезпечення та постійна підтримка є досить складним процесом в управлінні підприємством. Проте, незважаючи на складність забезпечення економічної безпеки, а також на відносну новизну цього фактора для багатьох підприємств, вона є актуальним елементом менеджменту підприємств, без реалізації якого не можна забезпечити їх стійкий розвиток.

Бібліографічні посилання

1. Денисов С. Ф., Філей Ю. В. Причини та умови злочинності у сфері економіки. *Криміналістика і судова експертиза*. 2021. Вип. 66. С. 272–283. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/krise_2021_66_30
2. Мішеніна Н. В., Мішеніна Г. А., Ярова І. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. Суми : СумДУ, 2014. 306 с.